

Сүрүн сирэй

Ыстатыйаны саҕалыырга көмөлөһөр **Сирдьит** баар. Сигэтин аллара маннык кинигэ ойуутун таһыгар булуон .

Сахалыы буукубалар браузергар тахсыбат буоллахтарына маны баттаа

Бикипиэдьийэ — бу элбэх омук тылынан суруллар аһаҕас энциклопедия

Манна ким баҕалаах талбыт ыстатыйатын уларытар эбэтэр саҥа ыстатыйаны суруйар кыахтаах. Билигин Бикипиэдьийэбэ **18212** сахалыы, уонна атын **343** омук тылынан өссө **66** мөлүйүөнтөн тахса ыстатыйа баар.

This is Wikipedia in Sakha language | Это раздел Википедии на якутском (саха) языке | Как помочь разделу, если Вы плохо владеете или не владеете языком саха.

Энциклопедия сахалыы ыстатыйалара

Категорияларынан

 бөлөхтөөһүн — Алпаабытынан
сааһылааһын — Саҥа ыстатыйаны
Сирдьит көмөтүнэн суруйуу

Бикипиэдьийэ туһунан

 Бастаан маны аах — Ыйытыылар (Стол вопросов) — Кэпсэтэр сир — Суруйуу сиэрэ

Бырайыак кылгас устуоруйата маннык — бастаан 2006 сыл бүтэнигэр: бу тугуй, тоҕо атын омуктарга баарый, биһиэхэ суоҕуй, — диэн ыйытыылар кэнниттэн: арай?, тоҕо сатаныа суоҕай? — диэн саарабыл кэнниттэн: ээ, чэ холонон көрүүххэ, — диэнтэн тахсыбыт суол.

Кыттар дьон араас идэлээх, араас дойдуга олорор, саастарынан эмиэ тэнэ суох дьон.

 Биһиги санаабытыгар дьон элбэхтик кытыннабына, бэрт эбит диэн биһирээтэбинэ, сүрдээх, кэскиллээх буолар туруктаах бырайыак. Күн-түүн көннөрү дьон көмөтүнэн ис хоһооно да тупса, ыстатыйатын ахсаана да элбии турар.

 Саргы-дьаалы Сахам тыла,
Айхал-алгыс Сахам тыла,
Уруй олук Сахам тыла,
Кун бэлэбэ Сахам тыла,
Эйигин мин ынырыабым,
«Ийээ!» диэммин хаһытыабым.
Тоҕойдору туораан ис,
Арбастары ааһан ис,
Саргы дьайаан Сахам тыла,
Сарыал санаа — Сахам тыла!
Саха народнай суруйааччыта
Бүөтүр Тобуруокап

От ыйын 16 күнэ

Бүгүнгү ойуу

Бэлиэ күннэр

- Грузия, Гергетоба (Танараба таптал күнэ). Гергети сэлиэнньэбэ баар былыргы сыаркапка ордук далааһыннаахтык бэлиэтииллэр.

Түбэлтэлэр

- 622 — Ислаам халандаарын сабаланыыта. Хиджра күнүттэн сабаланар. Бу күн Мухаммед бастакы мусульмааннары кытта Меккаттан Мединаба көспүт.
- 1054 — Константинопольга христианнар икки аңыы араһыбыттар: арбаа (католиктар) уонна илинни (православие) танара дьизэлэрэ. Римскэй паапа кырыыр бууллатын ажалбыт киһи онтун бу күн София собуорун алтаарыгар уурбут, ол кэнниттэн Константинополь патриарха паапаны уонна кини дьонун кыраабыт.
- 1819 — Антарктиданы эргийэр Беллинсгаузен уонна Лазарев хамаандаалаах «Восток» уонна «Мирнэй» шлюптар эспэдииссийэрэ сабаламмыт. 190 киһиэхэ анаан икки сыллаабы астарын-үөллэрин илдэ барбыттар, ол иһигэр, холобур, 20,5 туонна горох, 65,8 туонна сухарыы, 3926 л водка. Ону таһынан хас сылдыбыт портарыгар астарын, арыгыларын толоруналлар эбит. Устуу кэмигэр үс мотуруос (биир ис тиибиттэн, икки - мачтаттан сууллан), биир аҕабыыт ("айаны тулуйбакка") өлбүттэр, кэлэн баран өссө биир эппиһиэр быстыбыт — устуу кэмигэр сабаламмыт психическэй ыарыыттан.
- 1920 — Дьокуускайдаабы куорат суута олохтоммут. Бастакы норуот судьуйатынан Степан Коротков диэн киһи буолбут.
- 1945 — АХШ-ка Лос-Аламос диэн сиргэ бастакы атомнай буомбаны тургутан эспиттэр.
- 1979 — Саддам Хуссейн Ираак бэрэсидьинэ буолбут.
- 1994 — Шумейкер-Леви кометата Юпитеры кытта харсыбыт.

Sceloporus malachiticus күрүө игуаната

Көрүү

Үчүгэй (сэргэммит) ыстатыйа

Исландия — Европа уонна Хотугу Америка икки ардыларыгар сытар арыы дойду. Республика. Кииһитин ахсаана — 307 261. Муора арыыта. Собуруу өттүттэн Атлантической океанынан суураллар, арбаа уонна хоту — Гренландскай муоранан, илин - Норвежскай муоранан. Сирин изэнэ 103125 км². Арыы үгүс өттө хайалар. Дэхси сир абыйах. Муора биэрэгэр фьордар бааллар. Исландия гейзердарынан, геотермальнай ууларынан уонна вулканнарынан аатырар.

(өссө...)

Атын үчүгэй (сэргэммит) ыстатыйалар |
Хандьыдааттар | Көрүү

Бастың ыстатыйа

Яков Федорович Санников (1844—1908) — өбүгэлэрин үгэстэрин тутуһан нуучча уонна омук полярниктарыгар сүнкэн улахан үтүөнү-өһөнү онорбут саха атыһыта. Кини суон сураба Муустаах байбал кытыытынан эрэ буолбакка, бүтүн Россия үрдүнэн биллибит. Булунна былыр «халлаанга танара, биһиэхэ Яков Санников» дииллэр

- 2002 — Дьокуускайга Хоту физика-техника кыһалбаларын институтугар матырыйааллар уонна массыналар хотугу тыйыс айылҕаны тулуйууларын үөрэтэр I Евразия симпозиума буолбут.

Төрөөбүттэр

- 1872 — Норвегия чинчийээччитэ уонна айанныыта Руаль Амундсен (1928 өлб.).
- 1928 — Роберт Шекли (Robert Sheckley) (2005 өлб.), аан дойдуга аатырбыт АХШ фантаст суруйааччыта.
- 1974 — Светлана Абрамова — СӨ суверенитеты ыларыгар дьон оруолун, СӨ омугунан састаабын, өрөспүүбүлүкэҕэ урбаан үөскээһинин уонна быыбардары чинчийбит учуонай, социология билимин хандьыдаата.

Быстыбыттар

- 1868 — Дмитрий Писарев, нуучча литэрэтиирэтин кириитигэ (1840 төр.). XIX үйэ 60-с сылларыгар нуучча литэрэтиирэтигэр Бүлүү куоракка көскө олорбут Чернышевская уонна Добролюбов кэннилэриттэн үһүс улуу кириитик.
- 1987 — Акылбай Кунанбаев — хаһаах норуотун бэйиэтэ, хаһаах литэрэтиирэтин төрүттээчи Абай улахан уола.
- 2014 — Марина Попова (Эдьий Марыына) (24.03.1926 төр.) — ырыаһыт, Саха АССР норуодунай артыыһа.

Телеграм-ханаалбытыгар суруттаххына биһиги да үөрүүхпүт, бэйэн да астыныан (<https://t.me/biikige/121>) ;)

Көрүү

эбит. 1886 сыллаахха доктор Бунге экспедициятыгар көмөлөспүт. 1894 сыллаахха барон Толль Ф.Нансенга депо тутарыгар көмөлөспүт. Ол өгөлөрүн иһин икки кыһыл көмүс мэтээлинэн наҕараадаламмыт (онтон биирин Швеция ыраактаабыта Оскар биэрбит).

([өссө...](#))

Бастын ыстатыйалар | Хандьыдааттар | Көрүү

Көмүөл күүһэ

Бүгүн бу ыстатыйалары тупсарабыт, тылбаастыбыт:

- Бастакы хардыылар
- **Ханнык баҕарар Бикипиздьийэҕэ баар буолуохтаах ыстатыйалар испииһэктэрэ** — туохтан саҕалыаххытын билбэт буоллаххытына манна киирэн көрүн — баҕар бэйэжитигэр чугас тиэмэни булуоххут. Манна [атын тиһик](#) баар.
- Статьи для перевода — манна тылбаастаһахтаах ыстатыйалар испииһэктэрэ бэриллэр.
- [Здесь обсуждаем текущие дела по «обустройству» Саха Википедии](#)
- [Прессаҕа сахалыы Бикипиздьийэ туһунан](#)
- [Ыйытыылар \(Стол вопросов\)](#) — манна тугу баҕарар ыйытыаххытын сөп (можете задавать любые вопросы).
- Манна тылбаастаһахтаах тиэрминнэри ырытабыт: [баттаа](#)
- [Эбэнки бикипиздьийэтэ \(https://incubator.wikimedia.org/wiki/Wp/evn\)](https://incubator.wikimedia.org/wiki/Wp/evn)
- [Дулгаан бикипиздьийэтэ](#)
- Тупсарыллыахтаах ыстатыйалар [тиһиктэрэ](#) — баҕар сэргиир, билэр-көрөр тиэмэбит баара буолуо.
- Бикипиздьийэҕэ уруулуу Биики Домоҕу сэргииххитин сөп. Онон бэргэн этиилэр, өс хоһоонноро, интервьюлартан, айымньылартан быһа тардыылар бааллар: **Биики Домох** (нууччалыыта Викицитатник)

- Аатырбыт саха суруйааччыта эдэр сылдьан тырахтарыыстаабыта (хаартыскаҕа).
- Эбэнки суруйааччыта суол тутуааччыларын утары

турбут булчут туһунан айымньыта бүтүн Арассыыйаҕа биллибитэ.

- Өксөкүлээх Өлөксөй Бүлүү куоратыгар төрөөбүт уоллаах этэ.
- Саха биллиилээх ырыаһыта СПТУ-13 бүтэрэн «баянист-хормейстер» идэтин ылбыта.
- Ирландияттан сылдыар рок бөлөх 170 мөл. тахса муусука альбомун атыылаабыт.

Архыып | RSS (<http://web.cdx.ru/wiki/rss>) | Көрүү

Амма улууһа — Бастын ыстатыйаҕа хандьыдаат

Ыстатыйаны уларытыы киинэ курдук көстүүтэ: Көмө:1-кы уруок

Ыңырыы

Хаһыаттарга, сурунаалларга, атын да сирдэргэ Бикипедьийэни ахтыбыт буоллахтарына биһиги үөрэбит. Тоҕото өйдөнөр — ол аата үлэбит си-дьүгээр хаалбатын, дьонно туһалаабын бэлиэтэ. Ити бастакытынан. Иккиһинэн — төһөнөн элбэх киһи билэр да, оччонон элбэх киһи кыттар. Онон күннүккүтүгэр (блокутугар) кэммитэн кэмигэр ахтар буолун, элбэх дьонно туһаайан суруйар дуу этэр дуу буоллаххытына эмиэ бикипедьийэни кыбытар буолун. Манна оннук ахтыллыбыт түгэннэр испииһэктэрэ баар.

Көрүү

Соторутаангы ыстатыйалар

Аабын, көннөрүн

Бу күннэрдээҕи уларыыйылар — ким тугу суруйбутун көрүүххэ сөп.

Тутьчынка

Соб

Гринвуд Сээмэтри

Проспект Парк (Бруклин)

Ван Кортландт Парк

Freedom Financ

Kalahari Resorts

National Amusements

Gaikai

Sony Music Publishing

Арктика Records

Duoraan Records

Сильныця (өрүс)

Попов Петр Васильевич

Макимова Татьяна Ивановна

Иванов Петр Николаевич

Егорова Любовь Софроновна

Григорьева Екатерина Степановна

Васильева Юлия Николаевна

Афанасьева Зинаида Михайловна

Афанасьева Валентина Петровна

Афанасьев Алексей Никифорович

Новикова Галина Васильевна

Егорова Татьяна Константиновна

Саввинова Раиса Архиповна

Чойнова Алевтина Николаевна

Филиппов Пантелеймон Павлович

Саҥа ыстатыйаны эбиэххэ

Суруйарга сүбэлэр

Федорова Елена Петровна
 Трофимова Зинаида Захаровна
 Трофимов Степан Афанасьевич
 Степанова Венера Егоровна
 Федоров Михаил Александрович
 Прокопьева Альбина Афанасьевна

Бу сана ыстатыйалар, онон өссө чочулла илик буолуохтарын сөп. Албаастаах буоллахтарына харса суох көннөрүң.

- Сахалыы Бикитиэкэҕэ киирэн айымньыларда аабын. Сана айымньылары угангыт көмө буолун.

Ыстатыйалар барыта: Алпаабытынан |
 Категорияларынан | Көрүү

200 000+	Ааныл (English) · Испаан (Español) · Италия (Italiano) · Ниэмэс (Deutsch) · Нидерлаан (Nederlands) · Поляк (Polski) · Португаал (Português) · Нуучча (Русский) · Француз (Français) · Швед (Svenska) · Дьоппуон (ᐃᐅᐅᐅ)
100 000+	Арааб (العربية) · Волапюк (Volapük) · Каталон (Català) · Кытай (中文) · Норвежскай (Norsk) · Румыын (Română) · Туурок (Türkçe) · Украин (Українська) · Фиин (Suomi) · Чех (Čeština) · Эсперанто (Esperanto)
50 000+	Болгаар (Български) · Мадьяар (Magyar) · Дания (Dansk) · Иврит (עברית) · Индонезия (Bahasa Indonesia) · Кэриэй (한국어) · Литовскай (Lietuvių) · Серб (Српски) · Словаак (Slovenčina) · Словен (Slovenščina)
20 000+	Баск (Euskara) · Бишнуприя-манипури (ইমার ঠার/বিশ্বপ্রিয়া মণিপুরী) · Босния (Bosanski) · Вьетнам (Tiếng Việt) · Галисийскай (Galego) · Гириэк (Ελληνικά) · Грузиин (ქართული) · Малаай (Bahasa Melayu) · Неварскай (नेपालभाषा) · Норвегия-Нюнорск (Nynorsk) · Персия (فارسی) · Себуан (Sinugboanong) · Таай (ไทย) · Телугу (తెలుగు) · Судургу ааныл (Simple English) · Хорваат (Hrvatski) · Эстон (Eesti)
Түүр тыллара	Азербайджан · Алтаай · Башкиир · Гагауз · Казаах · Каракалпаак · Харачай-Балкаар · Кыргыыс · Кырыым татаар · Собуруу азербайджааннар тыллара · Татаар · Туркмен · Туурак · Узбек · Уйгуур · Чувааш

Бары тыллар · Multilingual coordination (https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Multilingual_coordination) · Бикипиедьийэ сана тылынан · Сана сайдан эрэр салаалары өйөөһүн

Уруулуу ситимнэр

Бикитиэкэ
 Апааҥс бибилитиэкэ

Бийи Тылдыт
 多语言

 Биикинигэ
Учусунньуктар

 Медиавики
Биики-хамсатык

 Биики Домох
Бөргөн этиилэр

 Биики Тиһик
Били олобо

 Биики Сонун
Сонуннар

 Биики Хааһах
Аудио, видео

 Биикибэрситиэт
Үөрөтөр матырыйааллар

 Биики Айан
Айанныттарга аналлаах

 Биики Харамай
Биология көрүгүннэрин каталога

 Мета-вики
Түмүсүллэри сүрүгүннээһин